

Dosarul nr. 2rac-174/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei sediul central (jud. V. Pîslariuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Cotruță, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Green Prod” împotriva Gospodăriei Țărănești „Uncu Sergiu Valentin” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

și la cererea reconvențională a Gospodăriei Țărănești „Uncu Sergiu Valentin” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Green Prod” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Gospodăria Țărănească „Uncu Sergiu Valentin”, casată parțial hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoriei Orhei sediul central și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial cererea reconvențională depusă de Gospodăria Țărănească „Uncu Sergiu Valentin”

constată:

La 31 ianuarie 2019, SRL „Green Prod”, reprezentată de avocatul Vadim Vasiliev a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Uncu Sergiu Valentin” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 1 martie 2017, între SRL „Green Prod” (cumpărător) și GȚ „Uncu Sergiu Valentin” (vânzător) a fost încheiat contractul nr. 12, prin care vânzătorul s-a obligat să vândă cumpărătorului o cantitate de 20 tone de prune.

Conform pct. 3.3 din contract, cumpărătorul s-a obligat să transfere vânzătorului un avans în mărime de 100 000 de lei în termen de 5 zile din momentul semnării comenzii pentru livrarea mărfii.

Prin ordinul de plată din 14 martie 2017, suma avansului menționat a fost transferată pe contul vânzătorului.

Cu toate acestea, până în prezent marfă nu a fost livrată și nici avansul nu a fost restituit.

Ca urmare, notificarea scrisă privind restituirea benevolă a avansului a fost expediată în adresa pârâtei la 13 noiembrie 2018, fiind recepționată la 21 noiembrie 2018.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 14, 572, 609 Cod civil, art. 33, 82, 96, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la GȚ „Uncu Sergiu Valentin” în beneficiul SRL „Green Prod” a datoriei în sumă de 100 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, reprezentată de avocatul Boris Dariiev a depus cerere reconvențională împotriva SRL „Green Prod” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii reconvenționale a invocat că în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017, GȚ „Uncu Sergiu Valentin” s-a obligat să furnizeze SRL „Green Prod”, 20 tone de prune uscate fără sămburi, sortul STANLEY, la prețul de 30 de lei per 1 kg, costul total al contractului constituind 600 000 de lei.

Conform pct. 3.3 din contract, cumpărătorul SRL „Green Prod” s-a obligat să achite în prealabil o plată în mărime de 100 000 de lei pentru fiecare livrare, în termen de 5 zile de la semnarea comenzii făcute.

Potrivit pct. 3.5 din contract, refuzul de a primi marfa potrivit comenzii făcute în scris îl obligă pe cumpărător să achite o amendă în mărime de 10 % din costul lotului.

În conformitate cu pct. 4.2 din contract, livrarea mărfii se efectuează pe contul cumpărătorului, în partide separate în baza comenzii cumpărătorului. Nomenclatura, asortimentul, cantitatea, prețul și alte condiții sunt convenite de părți suplimentar în comandă și sunt stabilite definitiv în facturile de expediție, care constituie parte integrală a prezentului contract.

Pct. 4.3 din contract, prevede că vânzătorul, la caz GȚ „Uncu Sergiu Valentin” îi înaintează cumpărătorului SRL „Green Prod” contul pentru plata anticipată pentru fiecare partidă de mărfuri în dependență de cantitatea mărfii, indicată în comanda cumpărătorului. Obligațiunile cumpărătorului pentru achitarea fiecărei partide a mărfii se consideră îndeplinite din momentul parvenirii mijloacelor bănești pe contul de decontare al cumpărătorului, la caz GȚ „Uncu Sergiu Valentin”.

Totodată, potrivit pct. 4.7 din contract, GȚ „Uncu Sergiu Valentin” era obligată să pregătească marfa și să o ambaleze conform cerințelor SRL „Green Prod” (pe palete europene, în cutii albe din carton a câte 10 kg, marcate cu stiker), marfa cu umiditatea nu mai mult de 35 %, să-i permită cumpărătorului să verifice în orice moment calitatea și cantitatea mărfurilor la depozit.

Iar cumpărătorul, potrivit pct. 4.8 din contract, era obligat să achite marfa în conformitate cu pct. 4.3 și 5.4, să asigure paletele pentru încărcarea mărfii, să verifice corespunderea mărfii după cantitate și calitate până la primirea acesteia.

A comunicat că la 14 martie 2017 a fost achitată suma de 100 000 de lei și potrivit înțelegerii avute, SRL „Green Prod” urma să ridice marfa până la data de 25 martie 2017.

A remarcat că, în calitate de vânzător, GȚ „Uncu Sergiu Valentin” a pregătit cantitatea de marfă pentru suma de 100 000 de lei în strictă conformitate cu condițiile contractuale și actele de însoțire perfectate în limba rusă și română (certificatul de conformitate din 21 noiembrie 2016, procesul-verbal de verificare), ca dovadă servind și pozele făcute la telefonul mobil cu indicarea locației din 11 februarie 2017 și 26 martie 2017, însă până la data de 25 martie 2017, SRL „Green Prod” nu a ridicat marfa solicitată, solicitând păstrarea mărfii până la soluționarea problemelor iscate cu firma de peste hotarele RM, ce urma să procure de la ei prunele uscate.

La 17 iulie 2017, GȚ „Uncu Sergiu Valentin” a anunțat reprezentantul SRL „Green Prod” că deja au expirat 4 luni din termenul de valabilitate al produsului, la ce SRL „Green Prod” a rugat să mai păstreze marfa pregătită în sumă de 100 000 de lei.

La solicitarea GȚ „Uncu Sergiu Valentin” de a le expedia o scrisoare de asigurare că marfa va fi ridicată într-un anumit termen, SRL „Green Prod” a refuzat, motiv pentru care în aceeași zi, la 17 iulie 2017, a expediat la sediul SRL „Green Prod” un preaviz (înștiințare), prin care a adus la cunoștință că marfa este pregătită pentru livrare în sumă de 100 000 de lei și urma să fie ridicată la data de 25 martie 2017, însă nici la 17 iulie 2019 marfa nu a fost ridicată, fiind depozitată la GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, dar pârâta a refuzat să recepționeze preavizul.

După 1 an și 8 luni, deja când expirase termenul de valabilitate al mărfii, la 12 noiembrie 2018, SRL „Green Prod” a expediat o notificare, solicitând restituirea avansului în mărime de 100 000 de lei.

A reiterat că potrivit pct. 3.5 din contract, refuzul de a primi marfa potrivit comenzii făcute în scris îl obligă pe cumpărător, la caz SRL „Green Prod” să achite o amendă în mărime de 10 % din costul lotului.

Astfel, SRL „Green Prod” urmează să achite GȚ „Uncu Sergiu Valentin” o amendă în mărime de 60 000 de lei (costului lotului contractual 600 000 de lei x 10 %).

La fel, din vina SRL „Green Prod” din lotul de 20 000 de kg s-au alterat 5 830 de kg de prune uscate, fapt confirmat prin actul de trecere la pierderi din 18 octombrie 2017, ce constituie suma de 174 900 de lei (5 830 kg x 30 lei).

Ținând cont de faptul că pârâta a achitat un avans de 100 000 de lei, suma restantă constituie 134 900 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 572, 573, 602, 603, 668, 1398 Cod civil (în redacția anului 2003), art. 86, 173, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii reconvenționale, încasarea din contul SRL „Green Prod” în beneficiul GȚ „Uncu Sergiu Valentin” a sumei prejudiciului în mărime de 134 900 de lei.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoria Orhei sediul central, a fost admisă acțiunea depusă de SRL „Green Prod”.

Au fost încasate de la GȚ „Uncu Sergiu Valentin” în beneficiul SRL „Green Prod” datoria în sumă de 100 000 de lei, cheltuielile de judecată în sumă de 3 000 de lei cu titlu de taxă de stat și suma de 5 000 de lei cu titlu de asistență juridică.

A fost respinsă ca neîntemeiată cererea reconvențională depusă de GȚ „Uncu Sergiu Valentin”.

În susținerea soluției emise, prima instanță a constatat că, deși potrivit ordinului de plată nr. 6 din 14 martie 2017, SRL „Green Prod” a transferat în beneficiul GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, în avans suma de 100 000 de lei, în speță de către cumpărător nu a fost perfectată/înaintată comanda prealabilă și părțile nu au convenit suplimentar nomenclatura, asortimentul, cantitatea, prețul și alte condiții necesare, privitor la cantitate partidei, data livrării etc.

Astfel, prima instanță a ajuns la concluzia că în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017, părțile au stabilit condițiile generale, iar nomenclatura, asortimentul, cantitatea, prețul și alte condiții necesare, a fiecărei partide, urmau a fi stabilite în scris suplimentar prin perfectarea comenzii scrise și determinate definitiv prin cont-facturi, care urmau a fi anexă - parte componentă a contractului.

Totodată, prima instanță a stabilit că, chiar și în cazul când cumpărătorul SRL „Green Prod” ar fi fost în întârziere cu preluarea mărfii, vânzătorul GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, care era în posesia mărfii, avea obligația să ia măsuri rezonabile pentru a conserva marfa, pe cheltuiala celeilalte părți. Iar în cazul când marfa era pasibilă de pierdere sau de alterare și dacă conservarea ar genera cheltuieli disproporționate, vânzătorul GȚ „Uncu Sergiu Valentin” era în drept să o vândă, având dreptul de a reține cheltuielile rezonabile de conservare și vânzare.

Prin decizia din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, casată hotărârea din 21 septembrie 2020 a Judecătoria Orhei sediul central, în partea respingerii cererii reconvenționale și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial cererea reconvențională depusă de GȚ „Uncu Sergiu Valentin”.

Au fost încasate de la SRL „Green Prod” în beneficiul GȚ „Uncu Sergiu Valentin” prejudiciul material cauzat în mărime de 100 000 de lei și suma de 10 000 de lei, în calitate de amendă contractuală, precum și cheltuielile de judecată sub formă de cheltuieli cu privire la taxa de stat în mărime în 3 300 de lei pentru instanța de fond, suma de 2 475 de lei pentru instanța de apel și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că în speță SRL „Green Prod” la 14 martie 2017 a achitat GȚ „Uncu Sergiu Valentin” avans în sumă de 100 000 de lei pentru procurarea unui lot de marfă potrivit contractului de vânzare-cumpărare încheiat între părți la 1 martie 2017, însă la notificările vânzătorului din 17 iulie 2017, 12 noiembrie 2018 de a ridica marfa, în caz contrar pierderile vor fi achitate de către cumpărător, SRL „Green Prod” nu a reacționat și

nu s-a prezentat pentru a ridica marfa, iar la 12 noiembrie 2018, vânzătorul a solicitat prin notificare restituirea avansului în sumă de 100 000 de lei.

Prin urmare, la 17 iulie 2017 și respectiv, la 12 noiembrie 2018, vânzătorul a executat obligația respectivă din contract, însă cumpărătorul nu și-a executat obligația contractuală de a ridica marfa la solicitarea vânzătorului, fapt care a adus la deteriorarea mărfii neridicate de către cumpărător.

Totodată, în conformitate cu materialele cauzei, se confirmă faptul că GTJ „Uncu Sergiu Valentin” a suportat pierderi din cauza întârzierii SRL „Green Prod” de a prelua marfa, fapt constatat prin actul de trecere la pierderi din 18 octombrie 2017 ce constituie suma de 174 900 de lei (5 830 kg x 30 lei).

Astfel, a considerat instanța de apel că în circumstanțele în care SRL „Green Prod” a achitat un avans de 100 000 de lei, în conformitate cu clauzele contractuale, urmează a fi admisă parțial pretenția din cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de GTJ „Uncu Sergiu Valentin” și urmează a fi încasat de la SRL „Green Prod” în beneficiul GTJ „Uncu Sergiu Valentin” prejudiciul material cauzat în mărime de 100 000 de lei, or marfa care urma a fi ridicată de către cumpărător constituia 100 000 de lei, în rest, a respinge ca neîntemeiată pretenția.

La 15 aprilie 2021, SRL „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru a declarat recurs împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală, neîntemeiată și urmează a fi casată, deoarece instanța de apel a încălcat grav și greșit a aplicat normele de drept material, fiind interpretată în mod eronat legea.

A menționat că la examinarea cauzei în fond, cât și la examinarea în ordine de apel, reprezentantul GTJ „Uncu Sergiu Valentin”, contrar prevederilor art. 117 și 118 CPC, nu a prezentat careva probe care ar constitui comanda prealabilă a cumpărătorului SRL „Green Prod” făcută în scris, sub forma unei anexe parte componentă conform pct. 2.4 din contract de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017.

Poziția GTJ „Uncu Sergiu Valentin” expusă atât în cererea reconvențională, în referință cât și vociferată și în instanța de apel de către reprezentantul GTJ „Uncu Sergiu Valentin”, avocatul Boris Dariev privitor la faptul că părțile ar fi convenit în privința cantității mărfii comandate și au avut înțelegerea potrivit căreia SRL „Green Prod” urma să ridice marfa comandată până la data de 25 martie 2017, nu este probată prin nimic și nu corespunde adevărului, deoarece potrivit pct. 2.4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017, marfa urma a fi pregătită și livrată doar în baza comenzii prelabile a cumpărătorului făcută în scris care urma a fi anexă - parte componentă a contractului.

Instanța de apel nu a intrat în esența litigiului, nu a studiat minuțios materialele acumulate la caz, în special, contractul de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017, astfel neîntemeiat și ilegal a admis cererea de apel depusă de reprezentantul

GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, fără a ține cont de condițiile pct. 2.4 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 12 din 1 martie 2017.

Reieșind din condițiile contractului de vânzare-cumpărare și anume pct. 2.4, nu pot fi imputate penalități SRL „Green Prod” pentru careva neexecutare a obligațiilor contractuale, deoarece conform prevederilor art. 624 alin. (1) Cod civil, raportate la prevederile art. 725 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), efectele juridice ale acestei obligații puteau să curgă doar după ce SRL „Green Prod”, în calitate de cumpărător, potrivit pct. 2.4 din contract, ar fi înaintat în scris o comandă prealabilă vânzătorului GȚ „Uncu Sergiu Valentin” care la rândul său ar fi pregătit marfa conform pct. 4.7, în termen de 3 zile, iar cumpărătorul SRL „Green Prod” ar fi refuzat să o ridice.

Cu referire la probele pe care instanța de apel le-a considerat plauzibile, veridice și anume pozele nu este clar unde, când, de către cine și cu ce scop au fost efectuate de la un oarecare telefon mobil cu indicarea presupusei locații din 11 februarie 2017 și 26 martie 2017, proba în cauză urmând a fi declarată nulă.

Având în vedere prevederile art. 761 alin. (1) și (2) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), a evidențiat că în situația în care s-ar fi ajuns la deteriorarea mărfii, atunci vânzătorul GȚ „Uncu Sergiu Valentin”, în afara tuturor riscurilor de a suporta careva penalități, era în drept să refuze executarea contractului și să vândă marfa.

La 26 mai 2021, în adresa GȚ „Uncu Sergiu Valentin” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Green Prod”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 215).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 15 aprilie 2021 împotriva deciziei din 18 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat

de SRL „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Green Prod”, reprezentată de avocatul Constantin Moraru.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru